

Statistični obrazci

Glede naštetih virov so morda statistični obrazci,⁶ ki so jih izpolnjevali v prvih sedmih ekipah, najbogatejši vir, ki nas lahko kljub dokajšnji starosti informacij (50 let) še vedno pripelje do informacij o izseljeništvu v krajih, kjer so ekipe raziskovale. Izseljeništvu je v statističnih obrazcih omenjeno pri opombah, v zvezi s katerimi naj bi navedli »kratko zgodovino rodbine glede na priselitve in odselitve, razvoj poklicev itd.«, povezano pa je navadno z nakupom ali najemom hiše. V rubriki »Družinski popis« je podrubrika »Izseljeni v tujino«, kamor so člani ekipe vpisovali le število izseljenih ter spol, ne pa kraja, kamor so se izselili, ne časa izselitve. Na žalost s tem končujem poročilo o dokumentacijskem gradivu in virih, ki jih o tej temi hrani SEM. Kljub temu

upam, da bo prihodnjim raziskovalcem v tako ali drugačno pomoč.

1 Alenka Simikič. Iz arhiva Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani. Statistični obrazci 1. terenske ekipe (Sentjurij-Škocjan). - Slovenski etnograf 1983-1987 (izšlo 1988), št. 31, 123-180.

2 Prav tam, str. 168.

3 Dr. Boris Kuhar, Odmirajoči stari svet vasi, Ljubljana 1972, str. 203-207.

4 Poročilo o delu v ekipi SEM v okolici Škocjana na Dolenjskem od 22. 6. do 5. 7. in od 26. do 28. 7. 1964, tipkopis.

5 Poročilo o terenskem delu v Draščih od 5. do 10. 10. 1965, tipkopis.

6 Več o statističnih obrazcih, sestavi in izpolnjevanju v članku Alenke Simikič. Iz arhiva Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani.

Jana Cvetko in Ksenija Medved

RAZISKOVANJE IZSELJENIŠTVA IN ZDOMSTVA V BARAGOVIMU MUZEJSKI KNJIŽNICI TER ARHIVU SLOVENSKEGA VERSKEGA MUZEJA V STIČNI

Baragova knjižnica, ki deluje v okviru Slovenskega verskega muzeja v samostanu v Stični, je muzejska knjižnica, ki jo glede na organizacijo dela uvrščamo med specialne knjižnice. Knjižno gradivo pokriva več strokovnih področij. Njena naloga je dajati informacije, pridobivati in obdelovati gradivo. Muzejska knjižnica je namenjena določenemu krogu uporabnikov: študentom, znanstvenim in strokovnim delavcem. Begunske izdaje, ki niso smele po redni poti prihajati v našo državo, hranimo v Stični in jih nima v celoti niti NUK.

Baragova Knjižnica in njen ustanovitelj Karel Ceglar

Knjižni fond za Baragovo knjižnico je zbral in uredil Karel Ceglar. Selezijanski duhovnik, Karel Ceglar, stiški rojak, se je rodil 19. septembra 1912. Mašniško posvečenje je prejel leta 1939. Po drugi svetovni vojni je moral zdoma. Živel je v ZDA in Kanadi. Njegovi nagibi po zbiranju in ohranjanju dragocenega knjižnega ter arhivskega gradiva so zajemali slovenske izseljence. Zavedal se je, da zbira za prihodnje rodove literaturo, ki je bila v matični državi izrinjena, zapostavljena in včasih prepovedana.

Zavedal se je tudi pomena dela misijonarja Friderika Barage. Bil je njegov zvesti »zasledovalec«. Za Barago se je začel zanimati predvsem po letu 1985. Najprej je zbral slovensko literaturo, ki je izhajala v ZDA, Argentini, Avstraliji in Kanadi. Nato je zbral knjige, ki jih je napisal Friderik Baraga, in literaturo o njem. Leta 1987 je izdal knjigo Slovinci v Kanadi. Leta 1991 je bila natisnjena Baragiana I, ki vsebuje popis Baragovih del, in leta 1992 Baragiana II, v kateri je zajeta bibliografija. Načrtujejo petnajst zvezkov, tretji, Baragova korespondenca od rojstva do leta 1830, ko je odpotoval v Ameriko, pa je tik pred izidom. Napisal je tudi

življenjepisi misijonarja Franca Pirca. Zbral pa je tudi veliko gradiva o drugih misijonarjih in izseljeniške korespondence.

Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 se je odločil, da svojo bogato knjižno zbirko, arhiv in napravo za branje mikrofilmov prenese iz ZDA in jo pokloni Slovenskemu verskemu muzeju v Stični. Zelo si je prizadeval, da bi muzejska knjižnica zares zaživela. Njegova zadnja želja je bila, da bi začeto delo nadaljevali drugi raziskovalci tudi po njegovi smrti. Umrli je 19. junija 1999.

Predstavitev fonda-zbirke v Baragovi knjižnici

Zbirka dokumentov

Velik in najbrž najzanimivejši del zbirke je zbirka dokumentov. To so predvsem izseljeniška, duhovniška korespondenca, strokovni članki, fotografije, članki o Frideriku Baragi, gradivo o misionarjih, kot so Franc Pirc, Josip Lavtižar, Franc Buh, tu je tudi rodovno drevo Friderika Barage. Najpomembnejši del te zbirke je tako imenovana siva literatura. Siva literatura je literatura, ki je težko dostopna, ni distribuirana po konvencionalnih kanalih in jo hranijo le v določenih institucijah. Največkrat je v obliki tipkopisa in je namenjena ozkemu krogu strokovnjakov. Med sivo literaturo štejemo referate z različnih posvetovanj in konferenc, ki niso objavljeni v skupni publikaciji, interne dokumente različnih organizacij in ustanov, magistrska dela, disertacije, informacijske kartice, reprinte itd. Zaradi potreb znanstvenikov po sprotne informiranju in zaradi dejstva, da se velik del pomembnih študij sploh ne publicira, se pomen sive literature čedalje bolj povečuje.¹ Vsi ti dokumenti so zloženi v fasciklih, ki so oštevilčeni in opremljeni s kazali. Izdelan je tudi iskalni indeks, s katerim se lahko orientiraš po zbranem gradivu. V prvem sklopu fasciklov od št. 1 do 48 je zbranih 10.000 dokumentov, v njih je Baragova korespondenca. Gradivo zajema obdobje od leta 1815. Tudi v drugem sklopu, v katerem je korespondenca, časopisni članki o drugih misijonarjih, jih naj bi bilo po približni oceni še toliko.

Mikrofilmi

Karel Ceglar si je preskrbel tudi stroj za branje mikrofilmov in dal izdelati precej dokumentov v mikroobliki. Mikrofilmi so spravljeni v posebej izdelanih predalih, vendar gradivo za zdaj še ni obdelano.

Baragova zbirka

Na policah z oznako A1 je različno gradivo o Indijancih plemena Otawa in Očipva, knjige, prospekti, fotografsko gradivo. To gradivo še čaka na obdelavo. Na polici A2 in A3 je shranjeno gradivo o misijonarju Frideriku Baragi, na polici A3 zgodovina katoliške cerkve v Severni Ameriki, ZDA, Kanadi, tu so Baragovi življenjepisi v slovenščini ipd. Še posebej zanimivi so Baragovi izvorni tiski. Ti so razdeljeni na:

slovenske tiske (torej iz časov, ko je Baraga še deloval v Sloveniji);

gradivo v indijansčini (molitveniki, Sveto pismo ...); indijanska slovnica in slovar v različnih izdajah.

Na podlagi zbranega gradiva je začela izhajati zbirka Baragiana.

Zbirka Mohorjevih knjig

Naslednja zbirka stoji v omarah B1 in B2, razdeljena je po treh pomembnih obdobjih v zgodovini Mohorjeve družbe. Tako so v bistvu nastale tri zbirke. To so: zbirka knjig iz obdobja celovške MD, zbirka iz obdobja celjske MD in goriške MD. Da bi razumeli smiselnost take postavitve, si oglejmo še zgodovino Mohorjeve družbe. Sicer pa so tudi v okviru teh zbirke knjige razvrščene po letih izhajanja.

Celovška Mohorjeva zbirka

Mohorjeva družba je ljudska knjižna družba in založba. Pobudo za ustanovitev družbe, ki naj bi izdajala kakovostne knjige za slovensko ljudstvo, je dal leta 1845 Anton Martin Slomšek. Njen namen je bil narodno prebujati, izobraževati in kulturni napredek Slovencev na podlagi krščanskih načel. Zamisel sta začela v Celovcu uresničevati A. Einspieler (prvi predsednik) in A. Janežič. Kot nepolitično Društvo sv. Mohorja je leta 1852 že izdalo prve knjige. Po letu 1854 je število društvenih članov upadalo, zato so ga leta 1860 preoblikovali v cerkveno bratovščino. Druščino sv. Mohorja sta cerkvenopravno potrdila papež Pij IX. in krški knezoškof V. Wiery. Opirala se je na mrežo duhovnikov - poverjenikov. Vodili so jo Valentin Mueller (predsednik) ter A. Einspieler in A. Janežič. Prve knjige v zbirki Slovenske večernice so začeli razpošiljati leta 1860. Družba se je uspešno razvijala. V letu 1972 so v Celovcu odprli lastno tiskarno in leta 1894 zgradili Mohorjev dom s tiskarno, knjigovoznico, uredništvom in upravo. Leta 1871 je bilo za 17.395 članov natisnjenih 104.328 knjig, leta 1891 pa za 51.827 članov 312.000 knjig. Poleg letne knjižne zbirke s Koledarjem in Slovenskimi večernicami je DSM v letnih snopičih izdala Občno zgodovino za slovensko ljudstvo J. Stareta (1874-1891), Življenje svetnikov (več izdaj), Zgodbe svetega pisma F. Lampeta in J. E. Kreka ter prvi del Zgodovine slovenskega naroda (1910-1916) J. V. Grudna. Med številnimi poljudnoznanstvenimi knjigami so izšle Domače in tuje živali v podobah F. Erjavca, Slovenski pravnik I. Tavčarja, Naše škodljive rastline v podobi in besedi M. Cilenška, več slovenskih čitank in slovnice. Natisnjene so bile povesti J. Ciglerja, J. Jurčiča, J. Sketa, Cankarja, F. K. Meška ter Gregorčičeve Poezije. Izšlo je tudi veliko molitvenikov in verskovzgojnih knjig slovenskih in tujih avtorjev ter pomembni zborovski deli A. Foersterja (Slovenska maša v čast sv. Cecilije) in J. Aljaža (Slovenska pesmarica).

Celjska Mohorjeva zbirka

Po prvi svetovni vojni je DSM doživela krizo, predvsem zaradi državnopravne razcepitve s Slovenci naseljenega ozemlja. Leta 1919 se je DSM s tiskarno in zalogo knjig umaknila iz Celovca v Prevalje. Število članov je z 90.512, leta 1918, padlo na 59.677 in leta 1921 na 43.608. Leta 1922 se je uredništvo DSM preselilo v Ljubljano, prevzel ga je tajnik Fran Saleški Finžgar, ki je leta 1923 ob redni zbirki uvedel tudi doplačilne knjige in začel urejati družinski list Mladika. Leta 1927 so tiskarno registrirali kot zadrugo Mohorjeva tiskarna, jo civilnopravno ločili od bratovščine DSM in jo s Prevalj preselili v Celje. Poleg dotedanjega krškega (celovškega) škofa sta postala pokrovitelja bratovščine lavantinski (mariborski) in ljubljanski škof. DSM je s Prevalj in iz Celja še naprej pošiljala svoje knjige na avstrijsko Koroško in v letih 1929–1940 izdala za koroške člane posebno izdajo koledarja; odborniki s Koroškega so se do leta 1938 udeleževali njenih sej. Ker italijanske oblasti niso več dovoljevale pošiljanja knjig na Primorsko, leta 1914 je bilo tu 17.000 članov, so leta 1924 v Gorici ustanovili goriško Mohorjevo družbo. Po letu 1938 so nacistične oblasti onemogočile zvezo DSM med Celjem in Celovcem. Ob nemški okupaciji leta 1941 sta bila tiskarna in premoženje v Celju zaplenjena, zaloge knjig pa uničene. Okrnjeno uredništvo je v Ljubljani pod Finžgarjevimi vodstvom nadaljevalo delo do konca vojne. Leta 1946 je DSM spet prevzela premoženje v Celju, vendar brez tiskarne, ki je bila nacionalizirana, izdajanje knjig pa je bilo omejeno. Leta 1947 so sočasno z bratovščino DSM ustanovili zadrugo Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celju, ki je izdajala knjige s socialistično usmeritvijo. Zaradi občutnega padca članstva v začetku osemdesetih let (leta 1985 nekaj več kot 33.000 članov, leta 1990 približno 25.000 članov) je postal položaj MD spet kritičen. Po osamosvojitvi Slovenije se je pod predsedstvom Hieronima Žvegljica MD spet cerkvenopravno uredila kot združenje vernikov, njen pokrovitelj pa je mariborski škof.

Goriška Mohorjeva zbirka

Goriško MD je zaradi fašističnega nasilja nad Slovenci v Italiji, ki je preprečevalo prehod knjig MD čez državno mejo, ustanovil kot cerkveno bratovščino goriški nadškof F. Sedej. GMD je začela izdajati knjige leta 1925, tedaj je imela 12.000 članov, leta 1927 pa 18.000 članov. Izdala je več knjig, ki so med primorskimi Slovenci ohranjale narodno zavest in mladim omogočale brati slovensko. Posamezne izdaje je tedanja oblast tudi zaplenila. Leta 1941 je bila GMD prisiljena opustiti izdajateljsko dejavnost, a jo je z redno letno knjižno zbirko oživila leta 1945. Med letom 1949 in 1960 je GMD skupaj s celovško DSM izdajala Koledar. Najpomembnejša izdaja GMD je Primorski slovenski biografski leksikon (1974-). V njem so predstavljeni ljudje, ki so oblikovali oziroma oblikujejo materialno in duhovno kulturo, povezano s Slovenci na Primorskem, ne glede na državne meje. Kljub manjšemu številu

članov (leta 1957 je imela 2.200 članov, v začetku devedesetih let pa 1.400 članov) še vedno deluje.

Zbirka slovenska kulturna akcija in begunske izdaje

Na policah z oznako B3 so zložene knjige organizacije slovenskih zamejskih in zdomskih kulturnih delavcev Slovenska kulturna akcija in begunske izdaje, ki je še posebej dragocena glede na to, da ni smela v domovino prihajati po »redni poti«. Tudi ti dve zbirki sta na policah zloženi po letnicah izhajanja.

Zbirka Slovenska kulturna akcija

Organizacija Slovenska kulturna akcija je bila ustanovljena 20. februarja leta 1954 v Buenos Airesu. Na ustanovnem sestanku so se zbrali Ladislav Lenček, Alojzij Geržinič, Ruda Jurčec, Marijan Marolt, Julij Savelli, Pavle Verbinc, Jože Krivec, France Ahčin, Nikolaj Jeločnik in Marijan Willenpart. Profesor Geržinič je v ustanovnem nagovoru opisal kulturno stanje v Argentini in ostalem zdomstvu ter ugotovil, da je potrebna organizacija, ki naj bi družila umetnostne ustvarjalce, kritike in znanstvenike, jih idejno in filozofsko usmerjala in omogočala ustvarjalno svobodo ter možnost razvoja, osnovno vodilo pa mora biti kakovost. Namen družbe pa naj bi bilo izdajanje umetnostne literarne in poljudnoznanstvene revije, v kateri bi imele prostor vse umetnostne panoge in kritične ocene. Nadaljevali naj bi izdajanje Vrednot, ki so začasno prenehale izhajati, ter knjig. Zakaj je bila organizacija še posebej potrebna, je najverjetneje najbolj nazoren zapis Franceta Papeža o zdomstvu: »Zdomstvo je, če ga definiram s heideggerjevskim opisom – oditi-zdoma, ne biti doma, izseliti se med vojnami in revolucijami, je v povojnem odisejskem vračanju; je biti mrtev za svoj prvi svet in začeti eksistirati v drugem. Tako bi za zdomske ljudi in med njimi tudi za kulturnike težko ugotovili kaj o njihovem življenju, imetju in delu v prvem svetu. Reševati skušam drobce in spomine, a gre predvsem za totranska doživetja. Prva leta bivanja tu smo občutili kot nekako rojstvo, zvezano z bridkostjo vseh rojstev; vživljanje v nov bivanjski red ni bilo brez zadržanosti in ohromitve duha. Tudi zavest časa je zbledela in spomin na stari svet se je bolj in bolj umikal stvarnemu tu in zdaj. Vendar se je z ustanovitvijo Akcije potovalna in duhovna sestava naše družbe bistveno spremenila v ustvarjalno vživljanje v novo.«¹

Zbirka begunskih izdaj

Zbirka begunskih izdaj zajema gradivo iz slovenskih begunskih taborišč v Avstriji in Italiji v letih 1945–1949. Zmaga jugoslovanske komunistične vojske maja 1945 je

1 Popovič, Ambrožič, Južnič. Nekaj značilnosti razvoja slovenskega knjižničarstva v novejšem obdobju. Knjižnica 1984; 28 (3–4): str. 187.

pognala reko slovenskih beguncev čez mejo v Avstrijo in Italijo. To je bil za nekatere beg v svobodo, rešitev življenja in osnovnih človekovih pravic. Ti begunci so prišli pod upravo zavezniške vojske (angleške in ameriške), ki je organizirala in upravljala begunska taborišča. Življenje v taborišču je bilo trdo. Kolektivizacija človekovega življenja na osnovni ravni preživetja je bila sprejemljiva le v sili razmer, v katerih se človek bori za obstanek in nima alternativ. Precej pa je bil položaj slovenskih beguncev odvisen od kulturne in moralne države upravnikov taborišč. Nekateri so bili zelo človekoljubni in razumevajoči za bolečine ter težave ideoloških beguncev, ki so neradi zapustili svojo domovino. Bili pa so tudi levičarsko usmerjeni Angleži, ki so hoteli s pritiskom prisiliti slovenske begunce k vrnitvi v komunistično Jugoslavijo. Iz taborišč so izgnali prenekatero za slovenskega izobraženca, da bi preprečili vpliv na druge begunce. Nekajkrat so preprečili izid slovenskega časopisa, da bi tako zavrla protikomunistično propagando. V težkih taboriščnih okoliščinah, v žalosti za pobitimi prijatelji in sorodniki, v strahu pred nasilno vrnitvijo v Jugoslavijo, zaskrbljeni pred neznano in negotovo prihodnostjo begunci niso omagali in se predali fatalizmu. Prav nasprotno, dobesedno vrgli so se v delo za izboljšanje njihovega položaja in za pripravo na preselitev v tujino. Če primerjamo slovensko časopisje pod komunizmom in časopisje v taboriščih, vidimo veliko razliko. V domovini je bil tisk prisiljen v suženjsko vdanost beograjskemu režimu, v tujini pa se je kot antiteza močno razvila slovenska ideja. Prejšnja jugoslovanska zaverovanost nekaterih Slovencev je močno plahnela ob spoznanju, da komunistična Jugoslavija pod beograjskim vodstvom postaja čedalje bolj protislovenska državna tvorba. Z begom antikomunistov v tujino se je tja preselil tudi slovenski patriotizem, ki so ga begunci negovali in se ga oklepali. Zato je jugoslovanska komunistična oblast preganjala emigrantski tisk, avtorje in propagatorje slovenske misli. To je jedro tako imenovane prepovedane, izobčene slovenske literature.³

Duplikati

V knjižnici so na policah B5, B6 in B4 shranjeni tudi nekateri duplikati. Precej duplikatov je še po škatlah. Zaradi pomanjkanja prostora skrbniki knjižnice razmišljajo, da bi duplikate podarili tistim knjižnicam, ki hranijo podobne zbirke oziroma potrebujejo gradivo pri svojem delu.

Periodika

V omarah pod oznakami od C1 do C5 in D1 do D4 je izseljeniška periodika. Večina letnikov je vezanih, platnice so opremljene z naslovi, manjkale redke številke ali letniki. Te številke še vedno dopolnjujemo, časopise, ki še vedno izhajajo pa dokupujemo. V omarah so razvrščeni glede na državo izida. Oglejmo si, katere časopise lahko najdemo v knjižnici:

Velika Britanija: Klic Triglava (London), Vestnik slovenske skupnosti

AVSTRALIJA: Misli (Sydney), Vestnik (Melbourne)
AVSTRIJA: Begunska mladina (Peggez pri Lienzu), Bogoljub v begunstvu (Peggez pri Lienzu), Bogoljub v tujini (Peggez pri Lienzu), Celovski zvon (Celovec), Družina in dom (Celovec), Naš tednik Kronika (Celovec), Naša luč (Celovec), Nedelja (Celovec)

ITALIJA: Demokracija (Trst-Gorica), Katoliški glas (Gorica), Literarne vaje (Trst), Most (Trst), Naše delo (Fogliuzzo)

ZDA: Acta et dicta (St. Paul), Amerikanski Slovenec (Cleveland, Ohio), Ameriška domovina (Cleveland, Ohio), Ave Maria (New York; Lemont), Ave Maria Koledar (New York; Lemont), Ave Maria in Koledar (New York), The Baraga Bulletin, Cankarjev glasnik (Cleveland, Ohio), Čas (Cleveland, Ohio), The Florida State University Slavic Papers (Tallahassee, Florida), General Linguistics (Pennsylvania), Glas naroda (New York), glasilo Dom: organizacijski vestnik (Cleveland, Ohio), Jugoslovanski vestnik, Majski glas (Chicago, Illinois), Minnesotski zvon (Gilbert), Novi svet (Chicago, Illinois), Ozare (Cleveland, Ohio), Perry News (Cleveland, Ohio), Proceedings & Reports of Seminars and Research (Tallahassee, Florida), Proletarec (Chicago, Illinois), Prosveta (Chicago, Illinois), Rewiew, Slovenska država (Chicago, Illinois), The Truth about Communism (Milwaukee, Michigan), Zarja - The Dawn (Chicago, Illinois)

KANADA: Božja beseda (Toronto), Kanadsko-slovenska kronika (Toronto), Kanadsko-slovenski dnevnik (Toronto), Kongresne misli (Toronto), Lovski vestnik (Toronto), Odmevi slovenske šole v Hamiltonu (Hamilton), Odmevi (Toronto), Oznanila župnije Brezmadežne v Torontu (Toronto), Oznanila župnije Marije pomagaj v Torontu (Toronto), Slovenec (Hamilton), Slovenska misel (Toronto), Vestnik slovenske župnije sv. Gregorija Velikega (Hamilton), Vestnik SAVE (Toronto)

SLOVENIJA: Bogoljub (Ljubljana), Dom in svet (Ljubljana), Družina (Ljubljana): prej Oznanilo, Katoliški misijoni (Groblje): kasneje v J. Ameriki, Kres (Maribor), Marijin list (Črešnovci), Marijkin ogracek: priloga Marijinega lista (Črešnovci), Misijonski koledar (Groblje), Mladika (Ljubljana), Naša zvezda (Ljubljana), Ognjišče (Koper), Oznanilo, PP (Petkova panorama) (Ljubljana), Primorski dnevnik (Trst: takrat še v Sloveniji), TT: Tedenska tribuna (Ljubljana), Tovariš (Ljubljana), Vestnik društva Jeglič (Ljubljana), Vigred, Zaveza (Ljubljana), Za resnico (Ljubljana)
JUGOSLAVIJA: Blagovest (Beograd)

JUŽNA AMERIKA (vse naštete publikacije so izšle v Buenos Airesu, Argentina): Baragov vestnik, Božje stezice, Družabna pravda, Duhovno življenje, Duhovno življenje in Božje stezice, Glas SKA, Katoliški misijoni, Koledar/Zbornik Svobodne Slovenije, Meddobje, Omnes unum - Todos uno, Sij slovenske svobode, Slovenska beseda, Slovenska pot, Smer, Svobodna Slovenija, Vestnik: glasilo domobrancev, Tabor

Priročna literatura

V knjižnici je tudi priročna literatura. To so različni slovarji, leksikoni, enciklopedije. Posebej je treba opozoriti na Catholic American Encyclopedia.

Zbirka bratov Ceglar

V knjižnici nastaja tudi posebna zbirka bratov Ceglar (Karel, Stanko, Ludovik), ki so delovali v izseljeništvu kot duhovniki in kulturni delavci.

Baragova knjižnica-njena današnja podoba

Poleg vseh naštetih dokumentov, mikrofilmov in periodike je v knjižnici še 2.243 vpisanih enot knjižnega gradiva, natančneje 2.165 naslovov. O tem, da je zbirka pomembna, vredna in da že služi posebnim znanstvenim namenom, ne kaže dvomiti. Knjižnica je zanimiva za tiste, ki bodo raziskovali delovanje slovenskih misijonarjev po svetu, za raziskovalce zgodovine Slovencev in cerkve na Slovenskem, za preučevalce novinarskega delovanja v tujini in izseljevanja Slovencev. Zbrano knjižno gradivo je do danes ostalo skrito še marsikateremu raziskovalcu, saj fonda še ni v vzajemnem katalogu. Vitalnost vsake knjižnice, tudi muzejske, je odvisna od uporabnikov.

Viri in literatura

Južnič, P. Specialne knjižnice in računalniški centri - primer sistema BOBI. Posvetovanje sekcije za specialne knjižnice. Ljubljana, CTK Univerze v Ljubljani, 1996; 6: 68-80.
Južnič, P. Virtualna knjižnica. Knjižnica 1995; 39 (4): 31-38.

Češnovar, N. Podoba specialnih muzejskih knjižnic. Knjižnica 1993; 37 (4): 83-89.
Dular, A. Vloga, značaj in pomen muzejske knjižnice v sodobnem času. Knjižnica 1991; 35 (2-3): 39-46.
Baraga, F. Krščanski nauk za Indijance, Hamilton, Ontario, Kanada, 1997, str. 7.
Baragova muzejska knjižnica, opis in možnost razvoja, seminarska naloga, Ksenja Medved in Simona Perovšek, Stična, 1998.
Popovič, M.; Ambrožič, M.; Južnič, P.: Nekaj značilnosti razvoja slovenskega knjižničarstva v novejšem obdobju: (ob kvantitativni analizi člankov in referenc v reviji Knjižnica za obdobje 1974-1983). - Knjižnica, 1984, št. 3-4, str. 167-98.
Enciklopedija Slovenije 1. : A - Ca. Ljubljana, Mladinska knjiga, 1987, str. 185.
Enciklopedija Slovenije 7.: Marin-Nor. Ljubljana, Mladinska knjiga, 1993, str. 205-206.
Zbornik Slovenske kulturne akcije. Buenos Aires, Celje, Mohorjeva družba, 1994, str. 11-13.
Slovenski tiski iz begunskih taborišč v Avstriji in Italiji, 1945-1949. Ljubljana, New York, Studia Slovenica, 1993, str. 6-11.
Wolf, J. Bishop Baraga Collection. Po Baragovi deželi. Toronto, 1969: 154-155.
Zorman, F. Baragova zveza. Po Baragovi deželi. Toronto, 1969: 149-153.
The Baraga Bulletin.
Ceglar Charles A.: Bishop Frederic Baraga Bibliography. Hamilton, Baraggiana Publishing, 1992 (Baraggiana Collection), str. 314.

2 Zbornik Slovenske kulturne akcije. Buenos Aires, Celje, Mohorjeva družba, 199, str. 11.

3 Slovenski tiski iz begunskih taborišč v Avstriji in Italiji, 1945-1949. Ljubljana, New York, Studia Slovenica, 1993, str.6.

dr. Breda Čebulj Sajko

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO ZRC SAZU

Bralcem Glasnika smo naš inštitut že predstavili (glej GSED 27/1988, 1-2, str. 76-78, in GSED 31/1991, 1-2, str. 83-84), zato se tokrat ne bom spuščala v vsebino njegovega preteklega delovanja, ki je zelo obširno obravnavana tudi v prvi številki inštitutske znanstvene revije Dve domovini/Two Homelands (1990, 1, str.

11-20). Oglejmo si torej njegovo polpreteklo in današnje delovanje ter kadrovsko zasedbo.

Inštitut za slovensko izseljenstvo je od leta 1986 del Znanstvenoraziskovalnega centra ZRC SAZU v Ljubljani, sicer pa je bil formalno in pod imenom Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva ustanovljen že leta 1963. Zaradi prostorskih in kadrovskih težav, ki smo jih rešili ravno to jesen, je njegovo delo zaživelo šele na koncu osemdesetih let. Tedaj sta bili na Inštitutu zaposleni Janja Žitnik,